

BYGGVÄSTEN

TIDNING TILL MEDLEMMAR I BYGGNADS VÄST ÅRGÅNG 11 #1 FEBRUARI 2020

Sebastian föll sju meter

Samma
företag
hade en
dödsolycka
förra året

Medlem fick
180 000 kronor
i efterhand

”Nu känner
jag att jag
är facket”

”Bl måste
vara med
och bidra”

*Revisorerna är
medlemmar som
ser till att mål nås.*

 BYGGNADS
Väst

4-5 Föll rakt genom taket

Sebastian Hedström de Zwart ramlade sju meter men hade änglavakt. Samma företag, Vestkust entreprenad, hade tidigare under 2019 en dödsolycka som liknade hans.

8 Kranföraren ser farorna

Christian Nygren har sett en försämring när det gäller säkerhetstänket hos de som arbetar på marken under hans kran.
– Vi måste prata mer om det.

6 Medlem fick 180 00 kronor.

En plattsättare fick i efterhand lön och ersättningar som arbetsgivaren skulle betalat under hans 1,5 år på företaget.

7 Krönika: "Ställ krav på din arbetsmiljö".

Tre röster om lagbasutbildningen.

13 Trivs väldigt bra.

Ellen Göthberg går på bygg och anläggning. Hon går

nu som snickarelev och känner att hon valt helt rätt väg.

13 Ung och engagerad. Pontus Johansson tycker att fler unga borde göra sina röster hörda.

14 Gör konst av arbetare.

15 Våra revisorer. Byggnads Väst har tre revisorer. De är medlemmar som ser till att målen nås.

TIDNINGEN BYGGVÄSTEN

Adress: Byggvästen
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG

Redaktör: Peter Gustafsson
(text och bild om ej annat anges)

Telefon: 010-601 14 39,

Mail: peter.gustafsson@byggnads.se

Utgivning: Fyra nummer per år.

Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson
Tryck: Exakta.

Byggnads Väst

Alla kontor: 010-601 10 09
Medlemsservice: 010-601 14 14
vast@byggnads.se
byggnads.se/vast

KONTOR

GÖTEBORG (regionkontor)

Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG

BORÅS

Norrby Tvärgata 3, 2 tr
504 37 BORÅS
Fax: 031-774 33 77

HALMSTAD

Andersbergsringen 104
302 55 HALMSTAD
Fax: 010-601 13 98

SKÖVDE

Box 417 [Besök: Torggatan 18, vån 3]
541 30 Skövde

TROLLHÄTTAN

Swedenborg Center
Lasarettsvägen 9
461 52 TROLLHÄTTAN
Fax: 0520-48 92 99

Öppettider på kontoren:

Månd-torsd 8-12, 13-16, fred 8-12
(8-12 även dag före "röd dag"/afton)
Obs! Skövde Må-to 9-12, 13-15, fred 9-12
Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi hittar en tid som passar bättre.

Telefontider på samtliga kontor:

Månd-torsd: 8-12, 13-16
Fred: 8-12, 13-15
(Medlemsservice 9-12)

A-KASSAN

Telefon: 010-601 18 00
E-post: a-kassan@byggnads.se

Telefontider: Ersättning, medlemskap och avgifter, månd-fred: 9-11

Utlandsarbete: Månd, onsd och fred: 9-11

Omprövning eller överklagan:

Månd-fred: 9-11

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog

Kassakort skickas till:

Byggnads a-kassa,
FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa, FE36,
930 88 ARJEPLOG

Ett telefonnummer för fackliga frågor:

010-601 10 00

1

Sebastian Hedström de Zwart ramlade sju meter rakt genom ett tak. Han hade änglavakt, men fick bland annat en hjärnblödning, en spricka i nacken och en hjärnskakning.

Går det att lita på pratet om sund konkurrens?

När jag tittar ut från mitt fönster här på kontoret tittar jag ner på en av de många arbetsplatser som finns i centrala Göteborg. En arbetsplats som liknar många av de stora arbetsplatserna i vår region. Det finns dock en liten skillnad.

Arbetet med att uppföra ett hotell på Järntorget i Göteborgs leds av ett rent bygglidningsföretag. Ett företag utan anställda byggnadsarbetare. Här kommer allt arbete gå genom upphandlade underentreprenader av skiftande karaktär.

Det kommer skapa ett arbete för oss som region för att se till att det är ordning och reda när det gäller villkoren för dem som arbetar med hotellbygget.

SAMTIDIGT ÄR DET varken bättre eller sämre än på många andra arbetsplatser i regionen. Vi ser även hur entreprenörer som är medlemmar i Sveriges byggindustrier väljer att ha allt mindre egen personal och anställda.

Även där skapas ett arbete för oss att granska att de företag som finns på arbetsplatserna har kollektivavtal och följer de villkor som gäller i avtalen.

Detta är inget nytt utan har pågått under ett antal år. Känslan är dock från min sida att det blir mer och mer oreda. Detta samtidigt som alla, inklusive Sveriges byggindustrier håller seminarier med myndigheter, beställare och fackliga organisationer där det pratas om sund konkurrens.

Jag frågar mig om det går att lita på det budskapet samtidigt som vi ser allt mer oordning på arbetsplatserna.

”Sveriges byggindustrier behöver vara med och bidra med resurser”

VAD BEHÖVER VI då göra för att få ordning på detta relativt nya och växande bekymmer där vi ser hur företag urskillningslöst utnyttjar killar och tjejer för att tjäna den där sista kronan?

Vi behöver öka vårt fokus på att hindra och motarbeta detta på alla sätt vi kan. Därför börjar vi bygga upp detta arbete omgående. Men då behövs resurser och menar Sveriges byggindustrier något med sina fina ord om sund konkurrens behöver dom vara med och bidra till detta.

VILL DU SJÄLV vara med och påverka är vi nu mitt inne i demokratins tid på året. Vi väljer kretsstyrelser, ledamöter till fullmäktige på våra kretsars årsmöten under januari.

Då nominerar vi även till regionens olika funktioner som sedan valberedningen använder för att lägga fram förslag på personer till de olika valen på vårt fullmäktige som också är regionens årsmöte.

Möjligheten att välja och nominera är grundstenen i en demokratisk organisation. Sedan kongressen 2014 har vi målmedvetet arbetat med att stärka demokratins inflytande på vilken väg och vilka frågor vi i Byggnads ska prioritera för att skapa bättre förutsättningar och få större inflytande för byggnadsarbetarna på arbetsplatser och företag.

Det gör att alla medlemmar har större möjlighet att påverka.

DEN NÄRMASTE TIDEN satsar vi ännu mer på att stärka upp befintliga kretsar och bygga upp nya i hela regionen. Allt för att ni medlemmar ska få möjligheter att påverka och känna närhet till organisationen.

Detta arbete omfattar även att stärka våra förtroendevalda lagbasar, skyddsombud MB och FFV.

Vi har även siktet inställt på att skapa bättre förutsättningar för regionen att uppnå de mål som demokratin satt upp.

Det innebär att vi ska arbeta på lite nya sätt där de förtroendevalda får en viktig roll.

Genom fullmakter kan vi öka arbetet med att motverka den oordning vi sedan ett antal år ser på arbetsplatserna.

Tomas Emanuelsson
Ordförande Byggnads väst

HADE ÄNGLAVAKT. Sebastian Hedström de Zwart var nära att hamna i statistiken för döda på byggarbetsplatser 2019. Han föll genom ett tak och cirka sju meter och fick en spricka i nacken, hjärnskakning och en hjärnblödning.

Sebastian föll genom tak

Snickarlärlingen Sebastian Hedström de Zwart ramlade rakt genom ett tak och föll cirka sju meter.

Han fick en spricka i nacken, hjärnskakning och en liten hjärnblödning men hade änglavakt.

– Jag minns bara att jag kom till jobbet. Sedan har jag en minneslucka fram till att jag kom till sjukhuset, säger han.

Det var tisdagen den 5 november 2019. Sebastian Hedström de Zwart kom till jobbet på Vestkust entreprenads arbetsplats i Torslanda på Hisingen. Han och kollegorna höll på med en tillbyggnad på en privat villa.

Sebastian hade en dålig känsla i magen när han tog sig upp på ställningen och ut på taket för att plocka bort råspont.

– Det kändes inte säkert. Jag var obe-

kväm när jag skulle upp och göra det momentet, berättar Sebastian.

Han jobbade utan säkerhetssele och utan hjälm.

ENLIGT VAD KOLLEGORNA berättat och anmälan till Arbetsmiljöverket inträffade olyckan när Sebastian klev på en skiva som var lös. Han ramlade rakt genom taket. Fallet bromsades halvvägs när han ramlade genom undertaket en våning ner. Sebastian föll sedan ytterligare en våning ner i ett rum där han landade mellan en säng och en garderob och slog i huvudet. Kollegorna hittade honom med huvudet ner och benen upp.

Detta efter ett fall på totalt ungefär sju meter.

För Sebastian är allt sedan svart tills han vaknade upp på sjukhuset.

– Det är svårt att berätta. Det är suddigt. Jag minns fortfarande ingenting av vad som hände. Allt jag vet har mina kollegor berättat för mig.

Polis och ambulans kom till olycks-

platsen. Det gjordes en anmälan till Arbetsmiljöverket.

NÄR VI TRÄFFAS efter olyckan är Sebastian stel i nacken och sjukskriven. Han är matt i sviterna efter hjärnskakningen och hjärnblödningen.

– Jag hade en jävla tur. Det är klart. Jag har ont i nacken, men det börjar kännas bättre. Rent psykiskt känns det bra. Jag har nog inga problem att gå upp på ett tak och jobba igen, säger han.

Sebastian är 19 år. Varken han eller kollegorna använde alltså den skyddsutrustning som arbetsmiljöplanen säger att de ska ha. Ändå sa ingen ifrån.

– Jag vet inte. Alla vet ju att vi ska ha hjälm och säkerhetsutrustning. Men jag har aldrig fått någon hjälm och det är inget man pratar om.

– Framöver kommer jag att ha sele om det behövs och självklart hjälm.

I januari hade sjukskrivningen förlängts. Tanken var då att Sebastian ska börja arbeta halvtid.

PÅ SJUKHUSET. Sebastian Hedström De Zwart efter olyckan.

GENOM TAKET. Sebastian ramlade rakt igenom innertaket och ner i golvet.

JACK I HUVUDET. Han hade ingen hjälm och slog i bakhuvudet i fallet.

Liknande olycka trots dödsfall

I januari 2019 dog en arbetare på Vestkust entreprenad efter ett fall från tio meter.

I november drabbades samma företag av en ny, liknande olycka då Sebastian Hedström De Zwart föll från cirka sju meter men överlevde.

Vid olyckan i januari 2019, då en polsk arbetare dog, hittade Arbetsmiljöverket allvarliga brister på arbetsplatsen och begärde att åklagaren skulle göra en åtalsprövning av såväl arbetsgivaren Vestkust Entreprenad som beställaren Borealis. Det skriver Byggnadsarbetaren.

Åklagaren har sedan lagt ner ärendet. Arbetsmiljöverket överväger nu om man ska göra en överprövning.

– Det är inte säkert att vi rättar oss efter vad åklagaren kommer fram till. Fallet kan öppnas på nytt, säger Alen Fazlic som är arbetsmiljöinspektör på Arbetsmiljöverket.

TROTS DÖDSOLYCKAN INTRÄFFADE alltså en liknande olycka på samma företag.

När Sebastian Hedström De Zwart ramlade och skadade sig (se artikel på förra sidan) hade han tur som inte blev värre skadad.

Rutiner vid olyckor

Om polisen tycker det är viktigt och begär det kan Arbetsmiljöverket åka direkt till en olycksplats.

Vid dödsolyckor brukar Arbetsmiljöverket åka ut så fort de kan.

Om ingen förolyckas kan det dröja till det blir en inspektion.

Det sker fler arbetsplatsolyckor än Arbetsmiljöverket hinner åka ut på och i vissa fall blir det ingen inspektion överhuvudtaget.

Sebastian arbetade utan hjälm och sele och enligt anmälan till Arbetsmiljöverket bar ingen på plats den skyddsutrustning som arbetsmiljöplanen säger att man ska ha.

ARBETSMILJÖVERKET GÖR I princip aldrig några snabbutryckningar till olycksplatser om ingen dör, men utreder nu ärendet.

– Jag kan själv önska att vi skulle ha mer tid att åka ut direkt på olyckor. Det är särskilt viktigt på byggarbetsplatser där mycket förändras hela tiden. Då skulle vi helst vilja vara på plats inom

en timme, annars blir det annorlunda. Om vi haft mer resurser hade vi kunnat komma ut snabbare, säger Alen Fazlic.

Enligt de regler och rutiner som finns vid olyckor utan dödlig utgång tar Arbetsmiljöverket del av polisens bilder och undersökning.

– Polisen gör ofta ett bra jobb. De lär sig mer och mer hur de ska göra på en byggarbetsplats, säger Alen Fazlic.

ATT DET VARIT en dödsolycka på Vestkust Entreprenad vägs in i utredningen av Sebastians olycka.

– Rent logiskt måste alla myndigheter ta hänsyn till vad som hänt tidigare. Det är inte till företagets fördel om man säger så.

Nu samarbetar Alen Fazlic med en jurist och en beslutsfattare på Arbetsmiljöverket, en så kallad triad.

– Sedan fattar vi beslut om hur vi ska agera.

Förutom polisens utredning har Arbetsmiljöverket begärt in en utredning från arbetsgivaren. Alen Fazlic har själv varit på olycksplatsen och pratat med arbetsgivaren för att komplettera.

– I och med att utredningen pågår kan jag inte säga så mycket mer just nu.

VI HAR PRATAT med Gustav Scott som är vd på Vestkust Entreprenad. Han har fått chansen att kommentera olyckorna, men inte svaret.

MARCUS TOFTÉN.

Ny ombudsman – Marcus Toftén

Marcus Toftén börjar som ombudsman på Byggnads Väst från och med februari 2020.

Han kommer från en anställning på Sandbäckens Rör i Bjäre.

Han kommer att ingå i arbetsmiljöenheten där Peter Hellberg är enhetschef. Marcus har sin huvudplacering i Halmstad med uppdrag att jobba med arbetsmiljö i hela regionen.

Sedan tidigare har han i flera år engagerat sig i fackliga frågor och är suppleant i Byggnads Västs regionstyrelse. Under 2019 var han inne på en så kallad tolvveckors praktik på Byggnads.

Christer gör praktik på Byggnads Väst

Den 2 mars påbörjar Christer Falk sin 12-veckors utbildning på Byggnads Väst. Då får han prova på hur det är att vara ombudsman.

Christer utgår från Skövdekontoret men är aktiv i hela regionen.

Christer har sin anställning på Vara Entreprenad AB och är sedan tidigare förtroendevald ordinarie revisor i regionen, FFV på sin arbetsplats och aktiv i Skaraborgskretsen.

CHRISTER FALK

Medlem fick 180 000

En platsättare och medlem har i efterhand fått 180 000 kronor i lön och ersättningar som han enligt Byggnads skulle haft redan när han jobbade på ett företag i Skaraborgstrakten.

Tack vare att han är medlem i Byggnads kunde vi hjälpa honom att få pengarna.

Medlemmen kom till företaget i juli 2017. Han hade jobbat där tidigare, men sedan bytte han till ett annat företag. Där blev han klar med sin lärlingstid och fick sitt yrkesbevis i maj samma år.

Med yrkesbeviset skulle han varit fullbetald när han återvände till det aktuella företaget och började sin anställning.

HÄR GÅR ÅSIKTERNA isär. Företaget menar att medlemmen aldrig visade upp sitt yrkesbevis och själv gick med på den lön som företaget erbjöd. Det var en lön på 150 kronor i timmen som motsvarade ungefär 75 procent av vad de fullbetalda på företaget tjänade. Han skrev också på anställningspapern.

– Jag tog det eftersom det inte fanns så mycket jobb här då. Jag fick acceptera det eftersom jag har ett hus och behöver en inkomst, säger medlemmen.

HAN VAR NY i yrket och vågade inte ställa några krav trots att han tyckte att han gjorde samma jobb som kollegorna som tjänade 207 kronor i timmen.

– Redan efter ett par veckor började jag sätta badrum på egen hand. Jag påpekade detta för chefen och att jag hade yrkesbevis, men jag hade kvar samma lön, säger Josef.

Men enligt arbetsgivaren fick han aldrig se yrkesbeviset.

Redan då funderade medlemmen på att kontakta Byggnads Väst men jobbade på som vanligt.

– Vi som hade låg lön på företaget var för snälla och sa inte ifrån, men man är rädd att förlora jobbet.

I MAJ 2018 fick han en löneförhöjning till 170 kronor i timmen. Kollegorna fick också en höjning och tjänade då 41 kronor mer i timmen.

Till slut sa mannen upp sig och började jobba på ett annat företag.

Det var då han kontaktade Byggnads Väst för att se om han kunde få sina pengar i efterskott.

– När jag bytte jobb blev det lättare att kräva den lön jag skulle haft från början enligt avtalet, säger han.

ETT ÄRENDE ÖPPNADES och det blev ombudsmannen Carl-Otto Widhja på Byggnads Väst som tog sig an det.

– Han var väldigt hjälpsam och hade kunskapen, säger medlemmen.

Han hade med sig sina och en kollegas lönespecifikationer.

När lönen är fel blir det ju även fel på semesterersättning och helglöner och det första kravet på företaget var på 204 000 kronor.

Det blev en lokal förhandling men parterna kom inte överens. Ärendet gick då till en central förhandling där en total summa på 180 000 kronor bestämdes.

Nu har medlemmen fått de pengarna.

– Det känns bra. Först var jag oroligt att jag inte skulle få någonting. Det kunde gå hursomhelst. Men till slut gick de med på kravet och det var underbart. Det var tack vare facket det gick bra och att jag hade så bra bevis.

Ställ krav på din arbetsmiljö

Alltför ofta kontaktas vi regionala skyddsombud av medlemmar vars arbetsmiljö är bristfällig. Många gånger beskrivs att bristerna är påtalade till arbetsgivare utan att nödvändiga åtgärder vidtas.

Det handlar om alltifrån bristfälliga personalutrymmen till direkt livsfarliga arbetssituationer med till exempel risk för fall från hög höjd.

Jag vill ändå påstå att i förekommande fall finns det en grundläggande kunskap hos inringande medlemmar angående gällande arbetsmiljöregler. Det som saknas är ofta vetskapen om hur man med hjälp av de verktyg som Arbetsmiljölagen och kollektivavtal ger oss, kräva aktuella åtgärder.

Det finns dock många andra på våra arbetsplatser som inte har dessa grundläggande kunskaper.

Dessa kunskaper är i första hand arbetsgivarens ansvar att förmedla.

I föreskriften **Systematiskt arbetsmiljöarbete, AFS 2001:1, 7§** läser man – "Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna i arbetet är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. När riskerna i arbetet är allvarliga skall det finnas skriftliga instruktioner för arbetet."

Ovan nämnda föreskrift, AFS 2001:1 beskriver arbetsgivarens ansvar att undersöka, åtgärda och följa upp arbetsmiljön så att risker inte uppstår.

Denna föreskrift har uppenbarligen inte Sebastians arbetsgivare inte

"Arbetsgivaren har ett ansvar att undersöka, åtgärda och följa upp arbetsmiljön så att risker inte uppstår"

tagit del av. Sebastians historia finns på annan plats i denna tidning. Han hade tur och hamnade inte i ståtiken för arbetsplatsolyckor med dödlig utgång under 2019.

Var rädda om er.

Anders Karlsson
Regionalt skyddsombud

Lossa inte fästen på ställningar

14 personer omkom på byggarbetsplatser 2019 i Sverige. Detta enligt Byggnadsarbetaren. Enligt preliminära siffror hade 3 365 personer skadats fram till december. Många av dessa är fallolyckor. Här är ett förtydligande när det gäller ställningar.

Det har påpekats att vi varit otydliga med vilka regler som gäller när någon behöver lossa ett fäste på en byggnadsställning.

Om du som byggnadsarbetare vill lossa ett fäste ska du säga till platsledningen innan du ändrar på något. Sedan ska den ansvarige kontakta ställningsbyggaren.

Här är de regler som gäller vid en sådan situation:

1. På en besiktad och överlämnad ställning får inga ändringar göras på egen hand, varken av arbetarna eller platsledningen. Inga förankringar får tas bort, inga räckan får lossas, inga

grävningar får göras nära ställningen.

2. Om någon upptäcker att en förankring eller ett räcke sitter i vägen eller stör arbetet ska hen kontakta sin arbetsledning.

3. Arbetsledningen kontaktar ställningsfirman och man kommer överens om hur ändringen ska göras.

4. Normalt skickar ställningsfirman ut någon som gör ändringen. Denne ska ha rätt kompetens för arbetet. Finns någon med rätt utbildning på stället kan denne delegeras att göra ändringen.

5. Ställningsfirman måste ha godkänt varje ändring för att säkert kunna demontera ställningen. Det hjälper inte att lokal platsledning informerats om att förankringar tagits bort om inte ställningsfirman och killarna som river vet om denna förändring.

6. Ingen gör ändringar på egen hand. Man framför önskemål om ändringar, inte meddelanden om att man redan gjort det.

KOLL PÅ SÄKERHETEN. En kranförare har full uppsikt över hela arbetsplatsen. Christian Nygren tycker att säkerhetstänket under en kran har blivit sämre på arbetsplatserna. "Okunskapen är för stor och det har blivit mer stress och slarv", säger han.

Mycket ansvar på kran

En röd lampa blinkar och det tutar i hytten när tornkranföraren Christian Nygren lyfter en betongbalk på tre ton. Nere på marken fortsätter en byggnadsarbetare jobba trots att lasten hänger över hans huvud.

– Vi måste prata mer om säkerhet och hur vi ska jobba under en kran, säger Christian.

Christian Nygren klättrar snabbt på stegen 30 meter upp till kranens hytt på bygget i Torslanda. Han behöver komma i form till en boxningsmatch han ska gå i Norge.

När han kommit på plats och lyfter ett betongblock doppar sig kranens arm fem meter av tyngden, men den här modellen klarar tio ton.

– Jag får lyfta långsamt bara.

Från 30 meters höjd är det som att han sätter en legobit på plats. Den känslan har han utvecklat under 8,5 år som kranförare.

Tidigare har han jobbat inom hotell och restaurang, kört budbil, kört truck på Volvo, varit ställningsbyggare, målare och jobbat på Skanskas reservlager.

– Jag har väl sysslat med det mesta. Men jag hade länge tänkt på att köra kran så jag tjatade mig till en kranförarutbildning på Arbetsförmedlingen. De ville inte ge mig den först, men jag har jobbat sedan dag ett efter det, säger Christian.

Hur lång tid tog att lära sig behärska kranen?

– Det känns som att jag lärde mig ganska snabbt. Jag har spelat mycket

TAR STEGEN. Christian Nygren brukar ta trapporna upp till hytten. "Jag har en boxningsmatch och måste komma i form."

föraren

dataspel och det tror jag hjälper. Sedan ska man väl ha lite talang för det. Det är som att måla en tavla eller konst. Du skapar med händerna, säger Christian.

HAN TRIVS MED jobbet och är anställd på Svensk Krankörning som är en av de större firmorna i branschen.

- Det är ett bra yrke, spännande. Ingen dag är den andra lik även om man kan tro det. Och det finns mycket jobb, prognosen är att det behövs kranförare tio år framåt.

Samtidigt är det ett utsatt jobb. Kran-

förarna är en av de mindre yrkesgrupperna inom Byggnads och oftast är de ensamma på en arbetsplats.

- Det är en liten yrkesgrupp, men jag tar plats. Det måste man. Det är ett stort ansvar och jag ska ha kontakt med alla yrkesgrupper. Ibland kan det vara påfrestande.

För många kranförare kan det ibland bli väldigt långa pass uppe i hytten.

- Först kan det vara lugnt. Men när jag börjar köra kranen vill alla plötsligt ha lyft samtidigt. Det gäller att veta sina rättigheter och sätta ner foten. Annars kan du bli sittande hela dagen. Sen vill man ju ställa upp och hjälpa de andra också. Det är en balansgång.

DET FINNS EN tyst överenskommelse inom företaget. Om en kranförare tvingas offra en rast är det 100 procent extra i ersättning den tiden.

- Jag har stenkoll på klockan och det gör att de andra har respekt för mina raster.

Han kommunicerar med byggnadsarbetarna på marken via en komradio. Alla ska ha tillgång till en radio för att kunna prata med kranföraren.

Under sina år i yrket har han sett en försämring när det gäller säkerheten under kranarna på byggarbetsplatserna.

- Okunskapen på marken är för stor. Det har blivit mer stress och slarv.

Om han ser något som ser farligt ut ska han stanna kranen och säga till.

- Jag får vara lite grinig och kinkig ibland. När jag jobbade i Partille nyligen hade jag luckan öppen hela tiden och gapade på dem på marken. Om fler kranförare sa ifrån direkt skulle det bli säkrare.

CHRISTIAN BRINNER FÖR säkerhetsfrågor och fackliga frågor. Han sitter med i Byggnads Västs regionstyrelse och är ordförande i Sjuhäradsregionen.

Sedan den 3 februari är han inne på Byggnads Väst på en så kallad 12-veckors utbildning i regionen.

Christian har sin placering på Borås-kontoret, men ska vara aktiv i hela regionen.

De har en MB-grupp på Svensk Krankörning. Där kan säkerhetsfrågan lyftas och alla förare kan dela sina tankar om hur arbetet ska förbättras.

- Många orkar inte tjata utan kör trots att det slarvas med säkerheten, säger Christian.

På större byggen finns ofta en lyftledare.

- Om vi får en huvudansvarig på marken på alla byggen skulle det bli bättre ordning och vi skulle kunna undvika många olyckor. Om det är flera kranar igång samtidigt måste vi ju veta exakt när vi ska lyfta.

MAGNUS.

LUDWIG.

PETER.

”Jag känner att jag är facket”

Tre röster om lagbasutbildningen

Utvecklingen går mot att det krävs allt mer kunskap för att jobba på prestationslön och räkna hem ackord.

– Arbetsgivarna försöker göra det krångligt och finta bort oss hela tiden och då är det vik-

tigt att utbilda sig, säger Peter Rahmn.

Han gick lagbasutbildningen steg 2 på Viskadalens folkhögskola i början av december tillsammans med 11 andra lagbasar. Det var tre dagar i skolbänken och övernattnin-

MAGNUS JOHANSSON

Snickare och lagbas på Tuve Bygg

– Kursen är jättebra. Det var ju FFV-grund först där vi fick bra information som byggde självförtroende. Här har vi fått en fördjupning i lagbasseriet och fått en bra inblick i hur det fungerar. Jag hade ett intresse innan och har fått det mättat.

Han uppskattar att träffa kollegor från andra företag.

– Intressant att höra att andra har liknande erfarenheter. Man är inte ensam. Han blev mer eller mindre tillsagd att bli lagbas på jobbet.

– Men jag ville göra det och blev glad att de frågade. Jag är taggad och redo att tackla det som kommer.

Han känner att Byggnads kommit närmare honom nu.

– Förut var Byggnads liksom ett moln man inte kunde ta på. Nu har jag träffat mätarna och facket känns närmare. Jag vågar ringa ombudsmännen och lärarna Conny (Alfredsson) och Magnus (Carlsson) och fråga om det är något. Förut var de fackgubbar. Nu är de Conny och Magnus. Jag känner att jag är facket nu.

LUDWIG LAGERSTRÖM ARONSSON

Formsnickare och lagbas på Veidekke

Tidigare under året gick han FFV-grund och nu var det dags för lagbasutbildningen steg 1 och 2.

Där fick Ludwig och de andra deltagarna lära sig förstå den fackliga rollen som lagbas och hur man skapar förutsättningar för prestationslöneöverenskommelser.

En lagbas ska också behärska uppgörelser och avstämningar.

– Det har varit kul. Jag har varit lite negativt inställd till fackliga utbildningar tidigare. Jag tyckte att jag hade tillräckligt bra kunskap om ackordet, men det hade jag inte.

– Kul också att man känner flera av de andra deltagarna från tidigare kurser och tillfällen. Det är bra att träffa andra från andra företag och höra hur de har det.

Hur blev du lagbas?

– Vi jobbar på prestationslön och det behövdes en lagbas så i brist på andra tog jag på mig den rollen, säger Ludwig.

PETER RAHMN

Träarbetare och lagbas på RA Bygg

– Den är riktigt bra. Saklig. Vi lär dem lite och de lär oss. Även om jag jobbat länge är det mycket att lära sig. Det känns också kul med alla yngre killar här som är vakna, säger Peter om utbildningen.

Han kände att han var redo att ta på sig uppdraget som lagbas och har själv jobbat på ackord i olika omgångar.

– Det har varit lite fram och tillbaka. När jag jobbade på bemanningsföretag ingick jag i ett ackordlag för att de inte skulle kunna dumpa lönen och det fungerade bra.

– Det gäller att ha ett bra lag som litar på en och som jag litar på. Det blir skillnad nu. Jag har jobbat så länge utan att vara lagbas och bara tagit för givet att allt ska fungera.

Han ser att det blivit fler typer av ackord och olika former av prestationslön.

– Det känns som att arbetsgivarna försöker göra det krångligt och finta bort oss hela tiden. Det är inte lätt och då blir det extra viktigt med utbildning.

Ett reportage om kursen finns på Byggnads Västs hemsida

Stortrivs som snickare

ELLEN.

Ellen Göthberg går i tvåan på Bygg och anläggning. Tre dagar i veckan gör hon sin praktik som snickarelev på ett byggföretag.

– Det är jättebra och mycket roligare än i skolan. Man lär sig något nytt varje dag, säger hon.

Ellen är 17 år och har alltså kommit halvvägs på sin utbildning på Östrabo Gymnasieskola i Uddevalla.

– Som det känns nu har jag valt rätt. Jag tycker det är ett jättebra jobb.

Både hennes pappa och bror är snickare så hon hade en inblick i vad yrket innebär.

– Men jag visste inte riktigt vad jag ville bli. Jag valde Bygg och anläggning och där fick vi prova på alla yrken. Det sista jag fick prova var snickeri och det tyckte jag var det mest spännande.

FÖRE JUL JOBBADE Ellen på Ödby Ö vid Hunnebostrand. Hon var med sin handledare Ole Christiansen på Eilert Lans snickerifabrik. Tillsammans bytte de 35 dörrar i ett radhusområde.

Efter Ödby Ö väntar en utbyggnad i Ulebergshamn där det liksom längs hela Bohuskusten alltid renoveras och byggs mycket under vintrarna inför turistsäsongen.

– På vintrarna är det stressigast här. Det kommer många snickeriföretag utifrån eftersom vi inte räcker till, säger Ellen.

Lans snickerifabrik är ett litet företag med två anställda.

BYTER DÖRRAR. Före jul var Ellen Göthberg på Ödby Ö och bytte dörrar.

– Det är en perfekt praktikplats. Jag får göra allt. De visar mig hur jag ska göra och sedan låter de mig göra det på egen hand. De gör sitt och jag gör mitt och så är det bara att fråga om det är något. Jag tycker allt är intressant än så länge, säger Ellen.

HON TRIVS MED kollegorna.

– De jag jobbar med är jätteroliga.

De kan skämta. Jag kommer in i jobbet mer och mer. I början var jag jättenerlös. Då visste varken de eller jag vilken kapacitet jag har.

Nu börjar det lossna.

– Det är jätteroligt och jag trivs jättebra. Det är tillfredställande att jobba med händerna. Jag ser att saker blir färdiga.

Helt seriöst?

Dags att städa byggbranschen – skriv under du också

Delta i upproppet! Över 6 000 personer har redan räckt upp handen.

Gå in på byggnads.se och stöd vårt krav för ordning och reda.

Vårt mål är att bli minst 20 000 som skriver under mot fusk, dumpade löner och farlig arbetsmiljö.

På hemsidan kan du också välja om du vill få uppdateringar om avtalsrörelsen och kampanjen.

Vi är händerna som bygger Sverige

Vi går upp klockan 05.00 oavsett årstid och väder. För att bygga framtiden, för alla människor, för alla situationer. Med yrkesstolthet, precision och kompetens. Men vi bygger på ojämlika villkor. I vår bransch finns företag som rundar lagar och regler.

Som inte tar ansvar. Som sätter pengar framför oss byggnadsarbetares säkerhet och hälsa. Som går bakåt i tiden när vi vill framåt. Så kan vi inte ha det. Därför räcker vi nu upp våra händer och kräver ordning och reda på Sveriges byggarbetsplatser!

”Viktig att göra sin röst hörd”

Pontus Johansson är snickare på Peab Sverige, skyddsombud och engagerad i Unga Byggare.

– Det är roligt att vara med och träffa andra drivna människor, säger han.

Just nu arbetar Pontus, som bor i Munkedal, på utbyggnaden av Torp köpcenter utanför Uddevalla. När vi träffades i december var Pontus ansvarig för flytten av en byggbod.

– För tillfället är jag också bodtomte. Ungefär hälften av tiden är jag skyddsombud och det handlar om att släcka punkter.

Pontus har varit på bygget sedan oktober 2018 och ska vara kvar tills det är klart. Han är 24 år och har varit skyddsombud i snart två.

– Det är roligt, men mycket att tänka på.

Han har gått Påfarten, Bam 1 och 2 och grundkursen.

– Sedan blir det väl att jag går Bam 3 och 4.

Hur kom det sig att du blev skyddsombud?

– Jag ville få bättre arbets-

miljö för mig och mina kollegor. Den är inte alltid bra och går alltid att göra bättre. Jag känner att jag har större möjlighet att påverka.

Pontus har arbetat som snickare på Peab sedan han gick ut gymnasiet.

HAN SITTER ÄVEN med i regionfullmäktige och är engagerad i Unga byggare Väst.

– Vi försöker hela tiden få Unga byggare att växa. Ibland kan det vara tufft att få tag i folk, men vi gör så mycket vi kan. Vi träffas regelbundet och brukar gå med på första maj och hitta på annat som att se på film tillsammans. Sedan är det roligt att åka på Unga Byggares centrala ungdomskonferens.

Som ung tycker han det är självklart att engagera sig.

– Det är viktigt att veta vad vi har för rättigheter och skyldigheter. Vi har ju många unga byggnadsarbetare

i regionen, men många vet inte vad Unga byggare är.

Egentligen är det bara ett sätt att träffas och snacka om vad som händer och ta lite ansvar. Det viktigaste är att komma med åsikter om vad vi ska driva för frågor och göra sin röst hörd, säger Pontus.

OFFENTLIG KONST. Illustratören Staffan Melin har gjort tre konstverk som går att se vid Nordstan i Göteborg. Ett av motiven föreställer en byggnadsarbetare, en yrkesgrupp han tycker är lite för osynlig i samhället.

Lyfter fram arbetare

GÖTEBORG: Skönt att se att det inte bara är kungar och idrottsstjärnor i den offentliga konsten.

Staffan Melin har skapat en serie konstverk om en byggnadsarbetare, en sjuksköterska och en spårvagnsförare.

I några månader till går det att se Staffan Melins och andra konstverk på Sankt Eriksgatan 8 vid Nordstan i Göteborg.

– Jag ville plocka fram tre yrken som gör mycket för att staden ska fungera, men som inte får så mycket kredd för det. Det var därför jag ville få med lite av arbetsmiljön i bakgrunden. Jag

tycker det är extra roligt att det är kranar med på bilden när det också finns kranar på andra sidan planket, säger Staffan.

I GRUNDEN ÄR han ingenjör och journalist och jobbar nu deltid som lärare i matte, fysik och teknik. Resten av tiden jobbar han med sin konst.

– Jag brukar kalla mig illustratör. Jag ser mig som en konstnär som vill berätta något. Vi har många byggnadsarbetare i Göteborg, men man ser dem inte så ofta. De är bakom plank eller i inhägnade områden. Risken är att man inte ser dem som människor utan som funktioner. Så jag ville visa människorna bakom. Dessutom är det lite hjälteporträtt.

Bakgrunden är att Trafikverket vil-

le göra något med planken som omger de stora byggprojekten i Västlänken. De uppmanade konstnärer att ansöka om att få vara med och berätta vad de ville göra. Staffan blev en av de utvalda och det finns en rad konstverk både vid Nordstan och på andra ställen. Projektet heter planksidan.

STAFFAN MELIN HAR jobbat hela hösten med sina tre illustrationer. När de var klara skrev han ut dem på ett plastmaterial så att de står emot väder och vind.

– De var väldigt roliga att göra. Jag har till exempel med ett ID06 på byggnadsarbetaren. I och med att jag ser mig som illustratör ville jag att det skulle vara korrekt.

Njut av en havsnära **STUGSOMMAR**

Sista ansök-
ningsdag den
31 mars!

Tanum

PRISER 2020

Högsäsong (7/6-16/8)

Enbart utlottning

Pris för vecka: 6 000 kr

8 sängar | 65 kvm stor stuga | Nära till bad
| Stor fritidsanläggning med badbassäng, minigolf, spa,
vindsurfing | Båt och kanot uthyres

Gullholmen

PRISER 2020

Högsäsong (7/6-16/8)

Enbart utlottning

Pris för vecka: 5 000 kr

4 sängar + bäddsoffa | 40 kvm stor stuga
| Två balkonger | Pittoresk skärgårdsmiljö | Bastubrygga
| Nära till bad | Restauranger och matbutik på ön

Ansök om att hyra stuga perioden 7 juni-16 augusti

Sista ansökningsdag den 31 mars 2020

Jag är medlem i Byggnads Väst och vill hyra en av Byggnads Västs hus på

Gullholmsbaden Tanumstrand

En vecka under högsäsong vecka 24-vecka 33 [7 juni-16 augusti 2020]

Ange vecka:

[Bara en vecka ska väljas, alternativa veckor anges under Återbudsvecka]

Intresserad av återbudsvecka Nej Ja

Om ja, ange vilka veckor

Namn.....

Person- eller medlemsnummer.....

Adress.....

Postadress..... Telefon.....

Sänd talongen i frankerat kuvert till: Byggnads Väst, att: Karin Byström, Olof Palmes Plats 1, 413 04 GÖTEBORG

Om utlottningen: Utlottningen sker i början av april. Information skickas till dem som fått stugveckor. Alla som sökt får svar på hur det gått i utlottningen.

Du kan även göra din ansökan direkt på byggnads.se/vast

Du hittar mer information om stugorna på byggnads.se/vast. Vid frågor kontakta Karin Byström, 010-601 14 40 eller karin.bystrom@byggnads.se

REVISORER. Byggnads Väst har tre interna revisorer. Christer Falk, Roger Johansson och Mikael Wester ser till att målen följs.

Ser till att målen följs

Christer Falk, Roger Johansson och Mikael Wester är Byggnads Väst tre revisorer.

De är medlemmarnas ögon in i verksamheten och ska se till att målen följs.

Alla tre är medlemmar som till vardags arbetar i byggföretag. De blev nominerade från sina respektive kretsar och sedan valda till revisorer på Byggnads Västs regionfullmäktige.

- Vi är verksamhetsrevisorer. Vårt jobb är att följa upp och granska verksamheten och se att den håller sina mål, berättar Mikael.

- Vi tittar på besluten och att demokratin följs, säger Christer.

MIKAEL HAR SUTTIT på sin post drygt ett år och Christer och Roger i tre var.

- Det är kul och intressant att vara revisor. Man får en helt annan inblick i verksamheten, säger Roger Johansson.

- Ja. Och ju längre jag suttit här desto

mer synd tycker jag det är att den demokratiska andan bland medlemmarna minskar. Fler borde gå på möten och säga vad de tycker, säger Christer.

TOTALT LÄGGER DE cirka tio dagar var per år på revisorsuppdraget.

2019 var de bland annat med på regionstyrelsens tvådagarsmöte. De träffade regionens enhetschefer och har varit på utbildning i Stockholm.

När det gäller kronor och ören och budgeten har regionen en extern revisor från Öhrlings som sköter siffrorna. I slutet av året träffar Christer, Roger och Mikael revisorerna från Öhrlings och går igenom resultatet.

DE SENASTE ÅREN har de blivit mer och mer delaktiga i regionens arbete.

- Det var riktigt bra när vi fick vara med på styrelsens tvådagarsmöte. Det verkar som att de bestämt sig för att målen verkligen ska uppnås, säger Christer.

Grunderna för regionens mål kommer från Byggnads kongress där

medlemmar till exempel beslutar hur många fler Byggnads ska sikta på att bli och hur många arbetsplatsbesök vi ska göra. Målen delas sedan upp på regionerna.

- Jag tycker vi ska ha realistiska mål, men det behövs starka, engagerade personer i styrelsen för att det ska bli verkstad, säger Mikael.

- Det är svårt att ändra på målen som kongressen bestämt. Men om vi inte når målen i Väst får vi ändra arbets-sätt, säger Christer.

HAN GILLAR HUR styrelsen arbetar för tillfället.

- Även enhetscheferna känns bra. Det är rätt personer på rätt ställe.

De tre revisorerna har fått beröm för sitt arbete och mycket tyder på att de blir omvalda på årsmötet i mars.

- Det är väl bra om man inte byter revisorer för ofta. Men vi är inte självutnämnda. Våra platser står till förfogande om det kommer nya förslag efter två år, säger Roger.

Väst
BYGGNADS

Postens returadress
Byggvästen
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG

VÄLKOMMEN PÅ MEDLEMSMÖTE I DIN KRETS

Varje medlem tillhör en medlemskrets och bostadsorten avgör vilket möte som är ditt. Kontaktpersoner och mer info finns på hemsidan, bygg.nads.se/vast (under Medlem). De kretsar som inte har med sina möten här kan ha lagt in dem på vår hemsida.

Verksamhetskretsar

GÖTEBORG Onsdag 17 mars
Klockan 17.00, fika från 16.30.
Plats: Olof Palmes plats 1, vån 4.

HALLAND Falkenberg Torsdag 23 april 17.30-20.00. Plats:
Viljansvägen 22.

GÖTEBORG Onsdag 3 juni 17.00, fika från 16.30. Plats:
Olof Palmes plats 1, vån 4.

FYRBODAL Trollhättan Torsdag 4 juni 17.00. Plats:
Byggnads Västs lokaler, Swedenborg Center, Trollhättan.

Tema: Avtalsinformation och det aktuella läget i branschen.

FYRBODAL Tanum Torsdag 11 juni 17.00. Plats:
Affärsvägen 6, Tanum. Avtalsinformation och det aktuella läget i branschen.

För mer information om krets möten. Se Byggnads Västs hemsida.

PRO GÖTEBORG OCH BYGGNADS PENSIONÄRER

Föreslagna mötesdagar 2020: 11 mars, 14 oktober, 11 november och 16 december.

Tid: 12.00-14.00.

Plats: Byggnads nya utbildningslokaler på Olof Palmes plats (våning 6). Kom och träffa dina arbetskamrater under trevliga former. Kaffe och mackor serveras.

För ytterligare information ring Ingemar Rönn på **0760-22 10 53**.

Så blir du medlem i facket

INTRÄDESANSÖKAN

Enklast är att sms:a BYGG till 713 50, så ringer vi upp dig!

Du kan också fylla i dina uppgifter på hemsidan bygg.nads.se. Klicka på fliken **Medlemskap/Bli medlem**.

MEDLEMSAVGIFTEN

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift.

Logga in på medlems-sidorna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp:

010-601 14 14.

Just nu pågår en kampanj där alla nya medlemmar endast betalar 100 kronor i månaden i tre månader.

AUTOGIRO

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

Just nu pågår en kampanj som innebär att alla medlemmar som väljer att byta betalsätt till autogiro får ett "Superpresentkort" till ett värde av 200 kronor.

Kommunkretsar

STENUNGSUND Måndag 20 april 17.30. Plats:
ABF ovanför Snusboa, Stenungsund.

ÖSTRA SKARABORG Torsdag 7 maj 17.00 Plats:
Byggnads lokaler, Torggatan 18, Skövde.

UDDEVALLA Lördag den 23 maj 11.00-15.00. Tema:
Medlemsmöte med fiske och korvgrillning.

Plats: Smedsvattnet Herrestadsfjället.
Anmälan: Till Ronny 070-785 14 73 senast 19 maj.

HYLTE Tisdag 26 maj 18.30.
Välkommen till medlemsmöte med lerduveskytte.
Plats: Skårshult.
Tema: Avtalsinformation.

STENUNGSUND Måndag 15 juni 17.30. Ny plats:
Fregatten, lokal Focken, Stenungsund.

HISINGEN

Onsdag 16 september 17.00, fika från 16.30. Plats:
Återkommer om plats.

TRANEMO Onsdag 7 oktober 17.00 Plats:
Folkets Hus i Ulricehamn.

SJUHÄRAD Torsdag 15 oktober 17.00 Plats:
Arbetarrörelsens Hus i Borås.
Tema: Medlemsmöte.

Du vet väl att även om du är medlem i Byggnads är du inte automatiskt med i A-kassan. Du måste gå med i A-kassan separat för att få ersättning om du skulle bli arbetslös.